Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

27.5.2026

Talousvaliokunnan asiantuntijalausunto 28.3.2026 klo 12:00 U 31/2026 vp

U 31/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi teollisen kapasiteetin kiihdyttämisestä ja vähähiilistämisestä strategisilla aloilla sekä asetusten (EU) 2018/1724, (EU) 2024/1735 ja (EU) 2024/3110 muuttamisesta

Fingrid pitää asetusehdotuksen tavoitteita pääosin kannatettavina. Eurooppalaisen teollisuuden kilpailukyvyn vahvistaminen, vähähiilisyyden edistäminen sekä toimitusvarmuuden parantaminen ovat keskeisiä tavoitteita myös sähköjärjestelmän kehittämisen näkökulmasta. Toimet, joilla lisätään vähähiilisten tuotteiden kysyntää ja edistetään investointeja strategisilla aloilla, tukevat energiamurroksen toteutumista.

Samalla Fingrid korostaa, että sääntelyn tulee olla käytännössä toteuttamiskelpoinen ja sen vaikutusten sähköjärjestelmän kehittämiseen ennakoitavia. Erityisesti on varmistettava, ettei sääntely vaaranna kantaverkon investointien aikatauluja tai kustannustehokasta toteutusta.

Fingrid yhtyy valtioneuvoston kantaan, että eurooppalaisen etusijan käytössä tulisi huomioida EU:n tavoitteet haitallisten riippuvuuksien vähentämiseksi. Mahdollisten toimien tulisi olla tarkkaan valittuja, jotta eurooppalaisen etusijan käyttäminen ei johtaisi kohtuuttomiin vaikutuksiin kuten saatavuusongelmiin, hintojen nousuun tai kansainvälisten kumppanien laaja-alaisiin vastatoimiin

Fingridiin asetuksen vaikutus tulee näkymään kantaverkon rakentamisen hintojen nousuna. Voimajohtorakentamisen merkittävimmät materiaalit ovat teräs, alumiini ja betoni.

1 Verkkoinvestointien edellytykset on turvattava

Sähköverkkoinvestointien toteuttaminen edellyttää laajoja materiaali- ja komponenttihankintoja, joissa saatavuus, toimitusaika ja kustannukset ovat keskeisiä tekijöitä. Fingrid pitää olennaisen tärkeänä, ettei EU-alkuperävaatimus johda materiaalien toimitusajan pidentymiseen.

Siirtymävaiheessa EU:ssa ei vielä ole riittävää kapasiteettia vähähiilisen teräksen ja alumiinin tuotannossa. Tämä voi johtaa hintojen nousuun ja erityisesti toimitusaikojen pidentymiseen, mikä puolestaan uhkaa viivästyttää sähköverkkohankkeita, niihin liittyviä puhtaan teollisuuden hankkeita ja siten ilmastotavoitteiden saavuttamista. Verkkoinvestointien viivästyminen heikentäisi sähköjärjestelmän kehittämistä sekä teollisuuden sähköistymisen edellytyksiä.

Fingrid korostaa, että sääntelyssä on huomioitava sähköverkkojen keskeinen rooli energiamurroksen mahdollistajana, ja varmistettava, ettei sääntely aiheuta pullonkauloja investointien toteutukselle.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

27.5.2026

2 EU-alkuperävaatimusten kohdentaminen

Fingrid katsoo, että EU-alkuperävaatimusten tulee olla tarkkarajaisia ja kohdistua vain niihin tuoteryhmiin, joissa niillä on todellista ohjausvaikutusta.

Fingrid pitää valtioneuvoston tavoin myönteisenä, että myös kolmansista maista tuleva tuote voitaisiin laskea EU-alkuperäiseksi, jos kyseessä olevalla maalla on EU:n kanssa esimerkiksi vapaakauppasopimus tai tulliliitto tai jos maa on osapuolena WTO:n julkisia hankintoja koskevassa sopimuksessa.

Fingrid yhtyy valtioneuvoston näkemykseen, että vähähiilisyysvaatimus teräkselle saattaa johtaa hankintoihin muualta kuin EU-maista hinnasta johtuen, jos kapasiteetti ja kysyntä eivät kohtaa EU-sisämarkkinoilla. Fingrid näkisi kuitenkin hyvänä, että mikäli materiaalihankinnat ohjautuvat EU:n ulkopuolelle hinnasta johtuen, voitaisiin kuitenkin suosia vähähiilisiä vaihtoehtoja.

3 Poikkeusmahdollisuuksien laajentaminen

Fingrid pitää tärkeänä, että asetukseen sisältyvät poikkeusmekanismit ovat riittävän joustavia, huomioivat infrastruktuurihankkeiden erityispiirteet ja ovat selkeitä sekä yhdenmukaisesti tulkittuja EU-maissa.

Fingrid näkisi tärkeänä, että Net-Zero-tuotteita koskeva poikkeus koskien merkittävää toimitusviivettä (vähintään 7 kuukauden viivästys) tulisi laajentaa koskemaan myös keskeisiä rakennusmateriaaleja, kuten terästä, alumiinia ja betonia. Lisäksi poikkeuksen soveltamisen tulisi olla mahdollista silloin, kun vaatimusten soveltaminen vaarantaa hankkeen toteutumisen tai viivästyttää sitä merkittävästi. Merkittävän viiveen kriteeri tulisi huomioida poikkeuksen soveltamisessa myös silloin, kun kustannusero jää alle asetuksessa esitettyjen kynnysarvojen.

4 Osuusvaatimusten soveltamisen selkeys

Fingrid pitää tärkeänä, että vähähiilisiä tuotteita ja EU-alkuperää koskevien osuusvaatimusten soveltamistapa on selkeä ja ennakoitava.

Asetuksessa tulisi täsmentää, sovelletaanko osuusvaatimuksia yksittäisiin hankintoihin vai esimerkiksi hankintayksikön koko vuosittaiseen hankintakokonaisuuteen. Epäselvä sääntely voi johtaa tulkinnanvaraisuuteen, lisätä hallinnollista taakkaa, etenkin jos jokaisesta hankinnasta raportoidaan erikseen ja siten vaikeuttaa hankintojen suunnittelua. Tarkastelujakson tulisi olla vähintään vuosi ja raportoinnin tulisi tapahtua vuositasolla.

Selkeä ja yksiselitteinen soveltamistapa on erityisen tärkeä suurissa infrastruktuurihankkeissa, joissa hankinnat toteutetaan useissa vaiheissa ja useiden toimittajien kautta.

5 Johtopäätökset

Fingrid pitää asetuksen tavoitteita kannatettavina ja näkee sen mahdollisuutena edistää teollisuuden vähähiilistymistä ja EU:n kilpailukykyä. Fingrid haluaisi suosia EU:n vähähiilistä tuotantoa, mutta toistaiseksi kustannuskilpailukykyistä terästä, betonia ja

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

27.5.2026

alumiinia ei ole saatavilla ja näin ollen poikkeusmahdollisuuksia jouduttaisiin hyödyntämään. Pitkällä aikavälillä toivomme, että EU-alkuperäisten vähähiilisten tuotteiden kilpailukyky paranee.

Fingrid korostaa, että sääntelyn toimeenpanossa tulee:

- varmistaa verkkoinvestointien toteutusedellytykset ja aikataulut
- kohdentaa EU-alkuperävaatimukset tarkkarajaisesti ja selkeästi
- mahdollistaa riittävän joustavat poikkeusmekanismit
- selkeyttää vaatimusten soveltamistapa mm. tarkastelujakson ja raportoinnin osalta.

Fingrid on valmis jatkamaan yhteistyötä viranomaisten ja sidosryhmien kanssa asetuksen jatkovalmistelussa, jotta sääntely tukee tehokkaasti sekä energiamurrosta että sähköjärjestelmän kehittämistä.

Ystävällisin terveisin,

Timo Kiiveri, Varatoimitusjohtaja

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi